

Історія міста Рівне розпочинається майже сім століть назад. Вперше Рівне згадується 1283 року як населений пункт Галицько-Волинського князівства. Цей запис належав польській хроніці «Rocznik kapituły krakowskiej» і був написаний латинською мовою. В історичних джерелах Рівне згадується аж з XV століття.

Археологічні дослідження вказують на існування перших поселень на території сучасного міста ще у XIII ст. до н.е. У V ст. до н.е. тут було поселення давніх землеробів, а пізніше тут оселялися ранні слов'яни. У X—XII столітті поблизу ріки Устя збудовано давньоруську фортецю.

1481 р. за наказом княгині Рівненської Марії було збудовано замок. Замок був оточений глибокими ровами. До нього вела єдина дорога з мостом через непрохідні болота. Вулиці міста розходилися в три боки. Старовинне Рівне було розташоване на рівнині, оточеній горами. Звідси й назва поселення – Рівне.

В 1492 році Рівне отримало магдебурзьке право і право на самоврядування. В місті почав діяти суд, який розглядав як карні, так і цивільні справи.

В 1500 році Рівному було надано привілей щорічно влаштовувати ярмарок.

У 1508 р. пожежа повністю знищила замок і почалося будівництво нового замку. а географічній карті Рівне з'явилося у XVI ст. Карта була складена Бернардом Ваповським і надрукована у римському виданні Птолемеєвої «Географії». В цей час місто знаходилося у володіннях князів Острозьких. З 1554 року місто почало зазначатися на інших європейських картах.

У 1548 княгиня Костелецька будує тут котел.

1569 року, після Люблінської унії, Рівне належало до Луцького повіту. Цього ж року місто зазнало нищівних набігів татар і було майже знищене. Котел та церква були спалені.

XVII століття для Рівного було нелегким. Кілька разів місто переходило від одного власника до другого. Неодноразово було зруйноване та спустошене. Здавалося, не

тільки вороги, а й сама природа проти існування цього чудового міста. Так, влітку 1614 року над містом пронеслася величезна буря і забрала з собою сотні людських життів; у 1624 році більшу частину міста знищила пожежа. Тричі в Рівне нападали татари, а 1680 року воно було спустошене загоном українських козаків.

Протягом XVIII століття місто активно відбудовувалося. В цей час були збудовані замок-палац, Свято-Успенська (Омелянська) церква (1756), перша мурована єврейська синагога, костел, Святовоскресенський собор (1781), уніатська каплиця, пам'ятника Божої Матері.

Особливо вражав своєю красою та розкішшю відбудований Любомирськими замок-палац. Замок збудований на острові, довкола нього розкинувся пишний парк з гарно впорядкованими алеями та скульптурами. Ззовні палац прикрашали колони. А інтер'єр було виконано за всіма законами тодішньої моди. Стіни замку розписували видатні італійські художники Віллані і Кормароні. Та 1927 р. замок знову зазнав шкоди від вогню. Від колись розкішного шедевру архітектури залишилися лише стіни. Дерева в парку були вирубані, на місці озера утворилися болота і луки. Біля палацу було збудовано стадіон. Замок дощенту було знищено під час другої світової війни.

1765 року варшавський архітектор склав план міста. У 1770 р. містом пронеслася епідемія чуми.

9 вересня 1793 року Рівному надано статус повітового центру Волинського намісництва. Завдяки цьому трохи пожвавилось життя міста. Створилася пошта, кінний транспорт та деякі інші побутові зручності.

24 липня 1839 року відчинила свої двері Рівненська гімназія, у якій з 1844 по 1845 роки працював Микола Костомаров - видатний історик, письменник і політичний діяч.

1857 року через Рівне пройшла шосейна дорога Київ - Берестя. А 12 травня 1873 року ці міста з'єднала залізнична колія. Цього ж року була відкрита станція Рівне.

Починаючи з 60-х років і до кінця XIX ст. у Рівному було збудовано мурований костел за пожертви князя К. Любомирського, костел св. Антонія (нині зал органної музики) (1899), військовий шпиталь (1877), евангельсько-лютеранський молитовний будинок, відкрито телеграф, жіночу гімназію, яку 1872 року було перетворено в реальне училище, що існувало до 1922 року.

Особливої уваги заслуговує костел святого Антонія, що на вулиці Соборній. У 1927 році його споруду було реставровано, зроблено нову вітражі. Стіни розписував К. Політинський. В часи радянської влади костел було зачинено. Дві його вежі майже розібрані. Майже все майно костелу просто розікрали.

